

Asia: VN/36516/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lounais-Suomen elinvoimakeskus kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä ja lausuu luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta seuraavasti:

Yleisellä tasolla elinvoimakeskus kiinnittää huomiota monien samanaikaisten haasteiden kokonaisuuteen, jossa toimenpiteet voivat olla osittain ristiriitaisiakin: Tavoitteena on joutoalueiden metsittämisen ohella vähentää joutoalueiden kasvihuonekaasupäästöjä ja lisätä hiilinieluja ja -varastoja monimuotoisuutta heikentämättä. Metsäkatoa koskevan EU-lainsäädännön kansalliset vaikutukset, suuret aurinkovoimalahankkeet, luontokadon pysäyttämisen tavoitteet, maatilojen kannattavuushaasteet, tuotannon keskittyminen ja tehostuminen ja paikoin jatkuva pellonraivaus vaikuttavat kaikki osaltaan tavoitteiden saavuttamiseen.

Lounais-Suomen elinvoimakeskus kiinnittää huomiota seuraaviin lakimuutoksen yksityiskohtiin:

5 § Metsitystukeen hyväksyttävä alue ja 9 § Metsityksen toteuttaminen.

5 §:n 4 momentin mukaan metsämaata ei ole sellainen vesoittunut maatalouskäytöstä poistettu alue, joka ei ole metsittynyt luontaisesti tai jota ei ole metsitetty. 9 §:n 1 momentin lopusta poistettaisiin viittaus lievään vesoittumiseen. Momentin lopussa säädettäisiin jatkossa, että ennen metsityksen toteuttamista on tarvittaessa tehtävä vesoittuneilla alueilla vesojen raivaaminen. Vesakon määritelmää tulee avata paremmin tuen määrittelyssä. Milloin vesakoitunut kohde muuttuu metsittyneeksi kohteeksi? Esimerkiksi useita vuosia kehittynyt vesakko voi olla hyvin monimuotoinen ja sen raivaamalla menetetään kohti luonnontilaa kehittymässä oleva kohde. Vesakoituneet alueet voivat myös olla kehittymässä kohti hyviä lehtoja esim. vanhoilla sarkaojitetuilla alueilla. Lisäksi tarvittaessa tehtävä vesakon raivaus tulisi avata auki tekstissä, jotta kaikki kohteet eivät päätyisi automaattisesti raivaukseen.

6 §:n Metsitystuen myöntämisen edellytykset

1 momentin kohta 1

Kohteiden valinnassa tulee huomioida soiden ennallistamispotentialiaali osana hydrologisesti suurempia kokonaisuuksia.

1 momentin kohta 3 ja 4

Metsitys ei saa heikentää luonnon monimuotoisuutta eikä vaikeuttaa avoimen maaseutumaiseman säilyttämistä kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisten velvoitteiden turvaamien alueiden ulkopuolellakaan. Peltotehtojen ja vajaatuottoisten ei-metsätalouskäytössä olevien alueiden metsittämisessä tulee huomioida olemassa olevien perinnebiotooppien lisäksi myös ennallistamistoimin saavutettavat perinnebiotoopit. Lisäksi avoimet alueet ja maataloudesta poistuneet avoimet niityt ja niillä kasvavat ravintokasvit sekä avoimien alueiden verkostot ovat tärkeitä esimerkiksi uhanalaisille apolloperhosille ja tummaverkkoperhoselle. Tiedon puute monimuotoisuudelle arvokkaista kohteista johtaa monimuotisuuden menettämiseen.

Maakunnalliset LUMO-ohjelmat tulisi ottaa huomioon, koska näiden ohjaamana ennallistetaan elinympäristöjä.

13 § Ennen tukipäätöstä hankittava lausunto

Elinvoimakeskus kiinnittää huomiota siihen, että Lupa- ja valvontaviraston ja elinvoimakeskusten tehtävänjako lausunnonantajina jää osittain tulkinnanvaraiseksi. Lausunnonantajien roolien tulee olla selkeät, jotta päällekkäiseltä työltä vältytään.

Lausuntomenettelyllä sinänsä taataan paremmin, että monimuotoisuudelle merkittävät alueet tulee huomioida tukijärjestelmässä. Kuitenkaan viranomaisilla ei ole tietoa kaikista monimuotoisuudelle merkittävistä alueista.

Elinvoimakeskuksille tulee osoittaa riittävät resurssit lausuntojen käsittelyyn. Elinvoimakeskukset toimivat nykyiselläänkin liian niukoilla resursseilla.

Luonnoksessa esitetty maatalousmaan arvioimista koskeva asetuksen muoto on kannatettava ja selkeä ajatellen tältä osin elinvoimakeskuksen lausunnon antamista.

Jaatinen Antti

Varsinais-Suomen ELY - Maaseutu-, kalatalous- ja ympäristöosasto